

450257

AZ ERDŐ

erdészeti és vadászati szaklap, kisebb erdők birto-
kosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és
vadőrök részére.

1914. év.

Megjelenik minden hónap 1-ső és 15-ik napján.

VIII. évfolyam.

Előfizetési ára egész évre 4 korona.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Szerkeszti: BALOGH ERNŐ m. kir. erdőtanácsos.

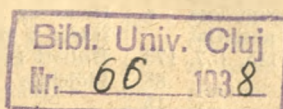
Tulajdonos és kiadó

az

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Szerkesztőség: Budapest, V., Zoltán-utca 16. szám. (Telefon 34—40.)

Kiadóhivatal: Budapest, V., Alkotmány-utca 6. sz. (Telefon 37—22.)

BUDAPEST

1914

TARTALOM.

I. Szerzők.	Oldal
<i>Balogh Ernő</i> : A fegyveradóról	116, 243
<i>Bálint János</i> : Felhívás	181
<i>Bálintffy József</i> : Házinyúltenyésztés külföldön	244
<i>Bárony István</i> : Vadász-korrektség	216
<i>Békly Albert</i> : Magától nő-e az erdő	201
(bl.): A csibék felnevelése, etetése és gondozása	107
<i>Blattny Tibor</i> : Az ismertebb fűk hazai elterjedéséről	73, 85
<i>Craus Gaston</i> : A csiperkegombáról és annak tenyésztéséről	177
" " A házinyúltenyésztés, mint jövedelmező mellékfoglalkozás	61
<i>Cziller János</i> : Róka által üldözött kutya	124
<i>D. B.</i> : Lóhere őszi vetése	181
<i>Gothard Sándor</i> : A sörétlővés titkaiból	75
" " A fegyverek egyensúlyáról	227
" " Egy sörétfegyver legnagyobb teljesítő-képessége	135
" " Melyik a létező legmagasabb találóperczent	276
<i>Gy. K.</i> : Nevesebb fázántörzsek	284
<i>Gyulai Károly</i> : A legelő befolyása az agancsképződésre	161
" " A vadászszékekről	235
—h.: A makk téli eltartása	260
<i>Ifj. Kasparek Károly</i> : A kék galamb	163
" " Csontottlú madár	104
" " Sikerült rókaásás	165
<i>Ifj. Thóbiás Gyula</i> : A mezei pocok elleni védekezésről	254, 286
<i>Jaczkovics Miklósné</i> : Baromfitenyésztés	78
<i>Kolozs József</i> : A tutajozásról	257, 265, 273, 281
" " Erdészeti építkezések	25, 41, 57
<i>Kukuljevič József dr.</i> : A métegykórról	92
" " A nyúltvelő-bénulásról	33
" " Az erdőkor, vagy a jár. vérfesték-vizelés	164
<i>L. L.</i> : A tyúkok lábelszemesedése	220
" " Az időjósásról	206
" " Védekezés a vakond ellen	32
" " Védekezés a vértetű ellen	93
<i>Lonkay Antal</i> : A fűzfa	101, 113
<i>M.</i> : Terjesztik-e a vadállatok a ragadós száj- és körömfájást	124
<i>Meles</i> : Kérelem «Az Erdő» t. olvasóihoz	165
<i>mo.</i> : Faanyagok tartóssá tétele	48
<i>Mon.</i> : A «Dynamon L.» nevű robbantóanyag	153
<i>Monostori Károly</i> : Elvetélések	33
<i>Papp János</i> : Felhívás	34
" " Felhívás a járási erdészeti altisztekhez	94
<i>Pirkner Ernő</i> : A családi pótlék czél szerű felhasználásáról	206
<i>Rónai György</i> : Új faállománybecslési eljárás	241, 249
<i>Schneider Árpád</i> : A Frommer-pisztoly	29
" " A hivatásos vadász golyós fegyvere és a golyós cső belövése	44
" " A hivatásos vadász serétes puskája	59
" " A hivatásos vadász vegyescsővüje	251
" " A lövedékről és a löfegyverek találóképes-ségének feltételeiről	90
" " Amerikai serétes és golyós puska	119
" " A Scholberg kakasnélküli	150
" " A serétes cső löképes-ségének megítélése	4
<i>Szűcs Elemér</i> : Az Országos Erdészeti Egyesület ausztriai tanulmányútjáról	129, 145, 157, 173
<i>V. S.</i> : A fa konzerválása	88
" " A fák villámveszélyessége	15
<i>Warga Antal</i> : Néhány szó a kutyaadóról	219
—y.: A tengermelléki karsztról és annak hasznosításáról	190
—y—y.: A kakukról	225, 233
" " Erdőművelési problémák	1, 13
<i>Zimay Szilárd</i> : A méhesaládok betelepítése	228, 236
" " A méhek gondozása tavaszkor és a spekulatív etetés	122
" " A méhek télen	7
" " Az anyanovulás	180
" " Álanyás méhesalád	194
" " Mit gyűjtenek a méhek	47

<i>Zimay Szilárd</i> : Tavaszki teendők a méheknél	93
<i>Zsarolyáni Márton Sándor</i> : Csemeteolvasó lécz	203

II. Szerző neve nélkül megjelent közlemények.

A budapesti 1914. évi országos agancskiállítás	92
A föld- és erdőbirtokosokhoz	245
A háború által érdekelt országokról	238
A házi fogyasztásra levágott állat húsának értékesítése	278
A «Házinyúltenyésztők Országos Szövetsége» működéséről	34
A kék galamb	179
A kincstári erdészeti altisztek tűzifa- és földjárandósága	193
A kincstári erdészeti altisztek tűzifa- és földjárandósága	193
A 42-es ágyúról	288
A német császárné macskatenyésztése	229
A német császár trónörökösünk vadászatán	8
Apróságok	207
Arczképes vasúti igazolványok	260
A tápintézetekben nevelt erdészeti altiszti gyermekek évszám vizsgálata	194
«A Természet» című lapról	220
A tölgyfa ellentállóképessége a házigombával szemben	269
A trónörökös 6000-ik szarvasa	8
A vakok tájékoztató képességéről	48
Aviatikusok betegsége	108
Az egyénruháról	8
Az elkoreszosult szilvafa	287
Az «Erdészeti Zsebnaptár»	277
«Az Erdő» 1913. évi tiszta jövedelme	63
Az erdőéri szakiskolai szakvizsgák 1913. évi eredményéről	6
Az erdőéri szakiskolai szakvizsgák 1914. évi eredményéről	213
Az «Országos Erdészeti Egyesület» 1914. évi közgyűlése	3, 123
A «Országos Magyar Vadászati Védegylet» igazgatósági üléséről	153
Baleseti segély	9, 123
Bortermelés	165
Családi pótlékról	182
Egy méhesalád fogyasztása egy év alatt	152
Eljegyzés	34, 182
Előfizetési díjak nyugtázása	19, 51, 80, 109, 140, 167, 197, 222, 239, 263, 271, 291
Erdészeti altisztek táncmulatsága	64
Erdőgondnoksági székhely változás	255, 269
Erdőéri és vadéri szakvizsgák eredménye	268
Faragó Béla árjegyzéke	9
Felhívás iskolatársak találkozására	153
Ferencz Ferdinánd trónörökös és neje halála	189
Figyelmeztetés	237
Földi giliszta gödrök	220
Földünk népe ssége	165
Gyufafogyasztás	165
Hadifogságban	278
Halálozások	9, 18, 34, 63, 107, 123, 165, 182, 237, 254, 262, 269, 277, 288
Hangyák kipisztítása a méhesből	152
Hatvan évi szolgálat	182
Házasság	229
Harcz a vadorzóval	139
Hullott gyümölcs felhasználása	164
Időjelzés	9, 18, 35, 49, 64, 79, 95, 108, 124, 139, 153, 166, 182, 207, 220, 230, 246, 363, 270, 278
Kaptáreladás	124
Katonai fegyvereknél a golyó átütőképessége	288
Kérelem a vadászokhoz	254
Kidőlt faóriás	18
Kitüntetés	269
Kíváncsi állatok	35
Könyvismertetés: A méh	195
" " Czapáry Bertalan: Virágtenyésztés	195
" " Zöldségtermesztés	79
" " Ébredés az erdőn	17
" " Molnár István: Gyakorlati gyümölcstermelés	34

	Oldal
Közgyűlés	63
Kutyahűség	230
Kutyák fogorvosa	49
Mennyibe kerül egy ágyúlövés	288
Mennyire hallatszik el az ágyúdörgés	262
Méhesipés	165
Nemzetközi méhészeti kiállítás	95
Nyugdíjbiztosítás 9, 18, 34, 48, 64, 79, 95, 107, 123, 182, 195, 220, 238, 255, 277,	288
Olvasóinkhoz	220, 287
Országos agancskiállítás	137
Patkányirtás	139
Prémét a hadsegítő irodának	268
Prémét a katonáknak	278
Rókaírtás	139
Sajtóhiba	246
Struczenyésztés Amerikában	108
Szamóca vagy földiper	153
Szívargó hordók tömítése	287
Szőrmék ára	17, 288
Töltött fegyver	165
Vadárak és vadfogyasztás	203
Vadászó pápák	270
Változások az erdészeti szolgálat köréből 9, 19, 35, 50, 64, 80, 96, 109, 124, 140, 154, 167, 184, 196, 209, 221, 239, 247, 256, 263, 271, 279,	291
Védekezés a legyek ellen	236
Vértetű elleni szer	237

III. Az „Erdészeti és Vadászati Altsztek Országos Szövetsége” közleményei.

„Az Erdő” tisztelt olvasóihoz	195
Értesítés	221, 289
Felhívás	255
Kérelem	230
Közgyűlés	196, 208
Levél a szerkesztőhöz	207
Nyugtázás	196, 208, 221, 230, 255, 289

IV. Hivatalos közlemények.

A halászat törvényszerű gyakorlásának az államerdészeti alkalmazottak által leendő ellenőrzése	18
A hatóságok, vagy közhivatalnokok ellen elkövetett rágalmozás üldözéséhez szükséges engedély	291
A kopár, futóhomokos és vízmosásos területeken teljesített fűsításokra adományozott pénzsegélyek	79
A kopárjavítási munkálaknál alkalmazott áll. erdőőri személyzet utiszámláinak mikénti összeállítása	49
A Krammer-féle gömba-köböző táblák alkalmazása	279
A természetbeni lakást élvező kincstári alkalmazottak fajjárandságának mikénti kiszolgáltatása	289
A vadászati szerződésekben előirt kikötések teljesítése ügyében	246
Az altsztek létszámának újabb megállapítása	278
Az állami kiadások megszorítása tárgyában	230
Az erdészeti altsztek és szolgák nyugdíjazása ügyében	231
Az erdőőri állásokba kiirandó pályázatok hirdetési költségeinek apasztása	96
Az utinaplók és utiszámlák mikénti egybeállítás	289
Bárcza melletti vadászás ügyében	167
Belföldi gyártmányú strichnin forgalombahozatala	139
Családi pótlékok ügyében	196
Emlék- vagy ereklyeként tartott fegyver adómentessége	270
Erdőőri és vadőri szakvizsgákra hirdetmény	246
Erdősítési jutalmak kiosztása	18
Erdősítztek és altsztek kérvényeinek felterjesztésénél köve- tendő eljárás	96
Erdősítztek és erdőőrök adómentes fegyverei tárgyában	238
Földjárandságok mikénti beszüntetése nyugdíjazás, vagy halálozás esetén	96
Gyümölcsfeldolgozó gépek kikölesönzése	139
Hatósági eskütétel céljából tett utazások költségeinek meg- térítése	255
Hirdetmény állami facsemeték adományozása tárgyában	166
Patakok és vízfolyások medrének tisztántartása	221
Pályázati hirdetmény erdősítési és csemetenvelési jutalmakra	183
Újabb fajtájú löporok forgalombahozatala	95

V. Tárcaák.

Bársony István: Éjfélt után	202
„ „ Hóhér-akasztás	282
„ „ Nász-hét	114
Ifj. Thóbiás Gyula: Néhai Ferencz Ferdinand trónörökös naplójából	242

	Oldal
M. Hrabovszky Julia: Biri néni kalácsa	258
„ „ „ Felébredt érzés	42
„ „ „ Megoldás	146
„ „ „ Sors	214
„ „ „ Vidéken	86
Monostori Károly: Vadállatok világa az afrikai sivatagokon	190
Schneider Árpád: Görgény multjából	174
Stukáni-Lapesányi Vera: Talány	267
„ „ „ Tévedés	130
Szalagyi Lenke: Domokos a költő	74
Szilárd Ferencz dr.: Hajtók és puskások	26
Urhegyi Jenő: A kikapós menyecske	158
„ „ Asszonysziv	2
Zsoldos László: A kilincs	14
„ „ Családi film	274
„ „ Ének az órán	102

VI. Közérdekű szerkesztői üzenetek.

Altiszti címzésről	256
Automobilok jelzősei	292
„A vadőr” című könyv beszerzési forrása	247
Állandó kincstári munkások nyugdíjigénye	154
Állatok epilepsziája	169
Állatok mérgezése	10
Állatok szembetegsége	10
Állatok tuberkulózisa	198
Állatorvosi könyvek	10
Állatpræparáló intézet	66
Baromfiaknak kedvezményes áron való beszerzése	10
Beteg gazdasági eseléd gyógykezelése	185
Bilincs alkalmazása erdőőrök részéről	21
Bogarászati művek	209
Boglya köb tartalma	125
Borjúk elválasztása és táplálása	20
Büntetéspeznek hova fordítása	66
Családi pótlék családtagok után	11, 210
Családi pótlék mostoha gyermekek után	185
Családi pótlékról	10, 11, 37, 66, 239
Csapdák beszerzési forrása	231
Csapóvasak kihelyezése	80
Csemetekertben való vadászásról	263
Csüszömör	52
Detektív minősítés	141
Ebadó fizetése	185, 271
Egyenruhában utazó állami erdészeti személyzet menettj- kedvezménye	198
Erdőőri jelvény beszerzési forrása	125
Erdőőri szakvizsgákról	81, 168, 185, 209
Erdőőri szakvizsgálóhoz tankönyv	37, 82, 263
Erdőőrök fegyveradómentessége	10, 21, 66
Erdőőrök képviselőválasztói jogosultsága	210
Erdőőrök mind rendőri közegek	21
Erdőőrök útadója	239
Erdőőrök vadászatjegy adómentessége	20
Erdőszolgák fegyvere	66
Fafaragáshoz minták	81
Fa- és fémipari szakiskolák	154
Fa- és szén tüzeje	67
Fajmarha beszerzése	65
Fajsértés beszerzése	65
Famesteri minősítés	109
Farkas csalogatása nyulmakogással	10
Fák villámveszélyessége	52
Fegyelmi úton szolgálatból való elbocsátás	52
Fegyver csőpróbajegy	81
Fegyvergyárosok és kereskedők czíme	10, 154
Galagonyamag vetése	66
Galagonya átültetése	81
Galandféregről	197, 209
Gazdasági eseléd felmondási ideje	21
Golyós fegyver nagy vadra	65
Gömb köb tartalma	185
Halászat ellenőrzése	21
Használt távirósdrony beszerzési forrása	185
Háromesőví fegyver adója	21
Házinyulak beszerzési forrása	10, 110, 185
Házkutatósról	21
Házörző kutya lelövése	21
Hiúz csalogatása nyulmakogással	10
Hivatalból való vadászat	125
Hivatalszolgák családi pótléka	36
Illetményföldekről	154
Irodatiszti minősítés	222
Katonai iskolákba való felvételtől	210
Kazal súlya és köb tartalma	9

	Oldal		Oldal
Kincstári erdészeti altisztek átköltözködési költségei	81	Szarvasbőr kidolgozása	66, 198
Kincstári erdészeti altisztek egyenruha-jelvénye	97	Szarvas tüdőfégessége	222
Kincstári erdészeti altisztek vadászata	36	Szárnyasok bélgümökörja	141, 168
Kincstári erdőlegények családi pótléka	36	Személyi pótlékról	185, 210
Kincstári erdőlegények földváltása	81	Szerszámgyárak	210
Kincstári erdőlegények járandóságai	21, 82	Szénaboglya köbtartalma	125
Kincstári erdőlegények lakbére	97	Szolgálatból való elbocsájtás fegyelmi úton	52
Kincstári famesteri teendők ellátása	197	Szörme árak	126, 271
Kincstári segéderdőőrök családi pótléka	36	Szörme cserzése	256
Kincstári segéderdőőrök földváltása	81	Takács mintalapok beszerzési forrása	36
Kincstári segéderdőőrök járandóságai	21	Tehenek csülök közti bőrgyulladás	10
Kincstári segéderdőőrök lakbére	97	Tehenek hüvelyhurutja	125
Kopár területekhez kinevezett állami erdőőrök véglegesítése	68, 110	Tehenek táplálása	20, 185
Kotlós lúd ápolása	140	Tehenek tejelapadása	20, 125
Kökönymag vetése	66	Tej felhasználása	198
Körtefa betegsége	125	Tenyészlák beszerzési forrása	125
Közalapítványi birtokok rendeltetése	66	Tilosban talált állatok behajtása	198
Közalapítványi szolgálatnak a nyugdíjba való beszámítása	20	Tuskófa tömörtartalma	67
Községi vadászterület bérbeadása	68	Útadó fizetése	185, 239
Kutyák nyúlvelőbénulása	97	Útmesteri minősítés	81
Kutyák rühösége	184	Uradalmi erdőőrök egyenruhája	185
Legeltetési szabályrendeletekről	239	Uradalmi erdőőrök fegyvere	66
Lúczfenyő átültetése	81	Uradalmi erdőőrök felmondási ideje	21, 198
Maunlicher karabély beszerzési forrása	97	Uradalmi erdőőrök hatósági felesketése	126
Méhszúrás elleni védekezés	141	Uradalmi erdőőrök minősítése	198
Mozgósított uradalmi erdőőrök járandósága	247	Üregi nyulak elleni védekezés	154
Napibérek családi pótléka	36	Vadászat gyakorlása	66
Negyven évesnél idősebb egyéneknek állami szolgálatba való felvétele	21	Vadászat templom közelében	10
Nemesség kikutatása	52	Vadászcselédek lőfegyvere	66
Nyírfajd mesterséges tenyésztése	80	Vadászcselédek idegen területen	66, 198
Patkányok irtása	36	Vadászjegy nélküli vadászás jövedéki kihágás	21
Pénzbüntetések hovafordítása	271	«Vadász-Lap» előfizetési ára	154, 185, 271
Portómentes levelek feladása	81	Vadászvendég vadászjegye	21
Postaszolgák kinevezése	109	Vadkereskedő címek	154
Pulykatenyésztésről	169	Vadöri esküt ki tehet	36
Ragadós száj- és körömfájás	67, 210	Vadöri minősítés	36
Rák tenyésztése	125	Vadöri vizsga szabályai	66, 141
Róka kifüstölése	36	Vadöri vizsgára tankönyv	66
Rovarhatározó művek	97	Vadörök jelvénye	198
Rózsamag vetése	66	Vadörök nyilvántartása	36
Rühös állatok kezelése	141	Vadörök vadászatjegy adómentessége	20
Sertések tüdőgyulladás	36	Vaj- és sajtkészítés	158
Strychnin halálos adagja emberre	81	Vajjuk mérgezése	10
Szarkák mérgezése	10	Viperaméreg elleni szer	209
		Wernld karabélyok beszerzési forrása	97

Előfizetési ár:

Egész évre ——— 4 K.
Fél évre ——— 2 K.
Negyed évre ——— 1 K.
Egyes szám ——— 20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélzetes egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük t. olvasóinkat, hogy lapunk előfizetésének megújítása iránt mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

TARTALOM.

Erdőművelési problémák. (—y. —y.)

Az «Országos Erdészeti Egyesület» közgyűlése.

A serétes cső lökésségének megítélése. (Schneider Árpád.)

Az erdőri szakiskolai szakvizsgák 1913. évi eredményéről.

Gazdasági tanácsadó: A menek télen. (Zimay Szilárd.)

Különfélék: Az egyenruháról. — A trónörökös 6000 ik szarvasa.

A német császár trónörökösünk vadászatán. — Halálozás. —

Baleseti segély. — Nyugdíjbiztosítás. — Faragó Béla. — Időjelzés.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Szerkesztői üzenetek.

Tárca. Asszonyisziv. (Úrhegyi Jenő.)

Erdőművelési problémák.

Forgalmi eszközeink fejlődésének nyomában örvendetes módon föllendülő általános közgazdasági létünkön szemlélődve, nem tudom elnémitani aggodalmamat a felett a lázas sietség felett, a milyennel magas-hegységi erdőségeinknek a hozzáférhetés nehézsége miatt eddigi kiméletes és korlátozott kihasználását újabb időkben az egyre nagyobb és nagyobb mértékre kiterjeszkedő letarolása váltja fel.

Ha meg is lehet adni némileg indokolt magyarázatát annak, hogy az erdők kihasználásától azok értékesítéséig felmerülő tetemes beruházási és üzemi kiadások a várható jövedelmekben úgy nyerhetnek legjutányosabban megtérülést, az üzemi kiadások csak úgy szállíthatók a legkisebb mértékükre, ha egymásra következő sorozatban, nagy területekre kiterjesztett tarvágások alkalmazásával üzzük a fatermelést: mindazonáltal az ilyen kizárólag üzleti érdekekre támaszkodó eljárást erdőgazdaságunkra, mint közjólétünk nélkülözhetetlen szerves tényezőjére felette károsnak kell ítélnünk.

Eltékintve attól, hogy a szertelen nagy kiterjedésű

vágásokkal letarolt értékes erdő nemcsak a jelenlegi birtokosára nézve vesztette el jövedelmező természetű tökejellegét, — mert hiszen még inkább elveszett az a jövendő utódokra nézve, a kiknek vállaira nehezednek majd a letarolt nagy vágások kétes sikerű újraerdősítésének súlyos anyagi terhei is — a távolabbi jövőbe kiható és nehéz horderejű következményeknek immár előre vetődő árnyéka emeli fel tiltakozó szavát a gazdaságainkat, jólétünket őrző bérczes erdők telhetetlen letarolása ellen.

Merőben fölösleges volna itt is ismételten rámutatni az utóbbi évek árvízveszedelmeire, melyek ma is el nem múltó jelentőséggel állanak a közérdeklődés előterében. Közállapotaink felett örökös napi és időszaki sajtónk mindegyre foglalkozik e kérdéssel és nem tagadhatja le senki, kétségbevonhatatlanul meg van egész társadalmunk győződve arról, hogy elemi csapásaink veszt-hozó erejének egyik lényeges összetevőjét éppen a hegyvidék erdőségeinek nagyterjedelmű és rohamos letarolásával lehet megokolnunk.

Nem szólva a mostani törvényeink korlátai alá vont kötött erdőbirtokokról, a melyeknek fentartását a kezelés fokozódó szakszerűsége megnyugtatólag biztosítja, aggodó figyelmünk különösen a magashegységi nagy terjedelmű szálerdőségek magánjellegű birtokosai felé fordul, a kik a tulajdonuk felett való szabad rendelkezésükben csak annyiból vannak korlátozva, hogy a feltétlenül minősíthető erdőtalajt éppen csak a kiirtás veszedelmétől óvják meg.

Az ezután rendszerint magára utalt erdő felújulása legtöbbször már csak a természetre marad s a vagyona felett korlátlanul rendelkező magánerdőtulajdonos sem áldozatot, sem költséget nem hajlandó fordítani arra, hogy ugyanoly erdőtökét hagyjon a jövő számára, mint a milyennek birtokába ő jutott.

Évszázadok lassan tartó folyamátán, a növényi tenyészlet fokozatos települése nyomán képződött erőteljes termőtalajnak fenyősudaras koronája dől meg a feltartóztatlanul siető fejszecsapások alatt. A hegységek, különösen a magas, meredekebb lejtőjű erdősátoztól megfosztott hegyvidékek termő-talaja a szélsőséges légköri káros külfatásoknak kitéve, gondozatlan magárahagya-

tottságában, vagy a mi még rosszabb, a korlátlan legel-
tetés és nem ritkán a tűzkárok által megrongálva,
csakhamar elveszíti ősi termő-erejét, elsekélyesedik; a
százados fenyvesek helyét értéktelen gyomfák foglalják
el: a meredekebb oldalakon a hó- és kőgörgetegek meg-
kezdik árkoló munkájukat, a pázsitos völgyeken a vad
patak tör magának új kavicsos utakat: pusztulást és
veszedelmet zudítva a gyanutlanul telepedő emberi mű-
velődés hajlékaira.

Nem nyilvánvaló-e tehát az a meggyőződés, hogy a
természet e szomorú történeti színjátékának fokozatos
lejtőjén emberi erővel visszaemelkedni csak úgy máról-
holnapra még a legnagyobb áldozatok árán is aligha
lehetséges. Hiszen látjuk, hogy mindegyre újabb tör-
vényhozási intézmények, jelentékeny országos költségek
szükségeltetnek arra a célra, hogy a pusztuló hegy-
lejtőket, hajdani szép erdőségek kietlen temetőit a köz-
jólét forrásaivá lehessen éleszteni; s éppen annál a
körülménynél fogva, mert törvényhozásunk az újra-
erdősítés nehéz munkáját oly áldozatkészséggel foglalta
tervezeteinek sorába: mindazokra nézve, a kiket erdő-
gazdasági hivatásuk e térre vezet, az a mellőzhetetlen
feladat hárul, hogy az újraerdősítés és erdőtelepítés
sokoldalú munkálatainak végrehajtásánál céltudatos és
előre megfontolt szakavatottsággal járjanak el.

Ilyen irányú feladatnak kívánok szolgálni alábbi rövid
fejtegetésemmel is, kiváltképen abban a meggyőződé-
semben, hogy lapunk olvasóinak tekintélyes része az
erdősítés és erdőtelepítés szolgálatában teljesíti hivatását.

A mint már fentebb is jeleztem, a kincseket érő
százados erdőségek megtelepülése a természet alkotó
munkájának lassú és fokozatos folyamatán történhetett
s azt a talajt, melynek sok helyt méteres mélységű
kövér televényéből emelkednek ma bámulatos magas-
ságra a százados faóriások, megszámlálhatatlan évek
hosszú során készítette elő a gondos anyatermesztet.
Eleintén csak az igénytelenebb növényzet telepedett meg
a tűz és víz viharos műhelyeiből kikerült közetrétegek-
nek, évmilliók nyugalmas pihenője alatt málladozó talaj
felszínén és mintegy fokozatos rangsorban jelentek meg
a kisebbek után a nagyobb s egyre nagyobb fás növé-
nyek, a nekik mind jobb helyet előkészítő igénytele-
nebb elődeik helyén.

A hegyvidék változatos alakulata, a talajbeli és ég-
hajlati viszonyok különfélesége pedig az erdők fanemei-
nek elhelyezkedésében rendelkezett, kijelölve a külön-
böző természetű fák mindenféle fajtájának a legarra-
valóbb termőhelyet. S valóban a termőhelyi viszonyok
minőségének legkifejezőbb fokmérője az erdőség fás
növényzete.

Az üdébb és mélyebb talajú termőhelyeket rend-
szerint a mély gyökérzetű, magasra növekedő nagy fák,
az ú. n. I. rendű fák foglalják el, a II. rendűek már
beérik a kevésbé mély termőhelylyel, a sekélyebbre a
III. rendűek települtek s az igen sekély avagy hideg,
illetve rövid tenyészetű időszakokkal rendelkező helyeken
már csak a fák törpéi és csúszó-mászói találják meg
létfeltételeiket.

TÁRCZA.

Asszonyzív.

Irtá: *Urhegyi Jenő.*

- Itthon a nagyságos asszony?
- Igenis.
- Jelentsen be, itt a névjegyem.
- Azonnal.

Míg a szobaleány úrnője szobájába sietett, a láto-
gató mereven nézett a nyitott ablakon át a park rü-
gyező fáira. A természet újjáébredése, az ablakon be-
surránó enyhe tavaszi szellő egy édes emléket elevenített
fel, egy csodaszép bájos képet, mely elmúlt, mintha
csak álom lett volna... Látja a kert pázsitján vigan
ugrándozni vállára omló szőke fürteivel a bájos gyer-
meket, ... hallja pajzánul csengő kacaját s azt hiszi,
hogy e kedves, a természet minden szépségével ékesített
bájos teremtes az övé lesz.

Abrándozásából a visszatérő szobaleány riasztotta fel:

— A nagyságos asszony kéreti, méltóztassék be-
sétálni.

A férfi végigsimitotta homlokát, mintha az egymást
kergető gondolatokat akarná elűzni. Az emlékek nyo-
mában keletkezett fájó mosolyt daczos tekintet váltotta
fel, midőn belépett abba a szobába, melyből öt év előtt

oly sok szép reménnyel és egy boldog jövő képével
távozott.

Nyulánk, karsú nő állott az ablak mellett s tekin-
tete rátapadt a reszkető kezében tartott névjegyre. Az
ajtónyílásra felvetette gyönyörű, nagy kék szeméit s
összekulcsolt kezekkel lépett a látogató elé. Hangjának
remegése elárulta belső nagy izgalmát.

— Bandi, mindenre, a mi kedves előtte, kérem, tá-
vozzék. Miért jött ide, miért akarja a hegedő sebet
felszakítani?

A férfi egy ideig gyönyörködve legeltette szeméit a
remegő asszonykán, majd gúnyosan megszólalt:

— Valóban meglepő fogadtatás. Azt hittem, hogy
ölelésre vágyó karokkal fog элем sietni és ime...

— Nem... nem, ... ezt nem hihette, ... örütség
lett volna ilyesmit még csak képzelnie is.

— Örütség? Maga örütségnek tartja, ha akkor, mi-
dön a búcsúcsóktól égő ajakkal idejőve azt képelem,
hogy ölelő karokkal vár?

— Igen, annak tartom, mert az már régen volt s én
különben is mindenről értesítettem magát.

— Régen volt? Látja, nekem úgy tűnik fel, mintha
csak tegnap történt volna. A mit pedig irt, nem tartot-
tam egyébnek leányos csacskaságnál.

— De most már láthatja, hogy valóság!

— Sajnos, látom. De magyarázattal tartozik, hogy
miért űzte velem ezt a csúf játékot?

A termőhelyi tényezők csoportjából elégnek véltem csupán az egy talajt is kiragadni, hogy rámutassak arra, milyen igények szerint helyezkednek el a különböző fanemek az erdők természetes településénél; rá akarva egyszersmind mutatni arra a mellőzhetetlen fontos feladatra, hogy a még természetes állapotában, tehát még a maga eredeti termőerejében maradt erdőtalaj felújításánál mily nagy körültekintéssel, a csak látszólag egyforma, de gondos vizsgálódás mellett felette változatos, hegy-völgyes talaj termőhelyi viszonyainak mily beható tanulmányozásával kell munkájában eljárnia annak, a ki a letarolt erdő helyét az ennek legjobban megfelelő olyan fanemekkel s úgy van hivatva betelepíteni, hogy azok mindenike, a maga igényeit teljesen kielégítő mértékben fejlődhessen s majdan ismét értékes erdőségeket szolgáltatthasson a bizonyára már észszerűbben gazdálkodó, a közvagyonot takarékosabban megbecsülő nemzedékek számára.

És ha a jövő erdőgazdaságunk mai megalapozásánál ily gondos törekvéssel járunk el ott s mindazokon a helyeken, a hol az erdőtalaj épsége a felújítás sikerével kecsegtet, ha például a tervezett elegyes ültetéseknél a különféle fanemek előírt 0,2, 0,3, 0,5 stb. elegyarányát nem úgy értelmezzük, hogy teszem azt minden másodiknak lúcz-, harmadiknak vagy negyediknek jegenye-, s minden ötödiknek vörösfenyőt ültetünk félreértett rendszerességgel az egész talán több száz hold területet is meghaladó hegyoldalra, hanem mindegyikét ezeknek a fanemeknek kisebb-nagyobb számú

csoportjával oda telepítjük, a hová a rendszerint felismerhető s ennélfogva szükségkép felismerendő változatos termőhelyi viszonyok megkívánják: annál fontosabb az erdőtelepítés fáradságos és költséges munkájának megkezdését gondos előtanulmányokkal és helyi ismeretek megszerzésével ott bevezetni, a hol termőképes erdőtalaj helyett már csak silány gyepréteget, legtöbbször pedig ennek is hijával szűkölködő csupasz, kopár hegyoldalakat kell az erdőtenyészet számára vissza- vagy meghódítani.

Ilyen helyeken már a többtényezőjű termőhelyi viszonyok helyett legfeljebb csak talaj- és éghajlati viszonyokkal számolhatunk s főleg a talajbeli viszonyokra kell nagy figyelmet fordítanunk. —y —y.

(Vége következik.)

Az «Országos Erdészeti Egyesület» közgyűlése.

Az «Országos Erdészeti Egyesület» múlt évi deczember hó 16-án tartotta meg báró Tallián Béla elnöklésével rendes évi közgyűlését az egyesület Alkotmány-utcai székházának dísztermében, mely ez alkalommal zsufolásig megtelt az ország minden részéből egybesereglett erdőtisztekkel és erdőbirtokosokkal. A földművelésügyi minisztert Bartóky József államtitkár, az erdészeti főosztályokat Lászlóffy Gábor és Téglás Károly miniszteri tanácsosok, a vallás- és közoktatásügyi minisztert pedig Szalai Ernő közalapítványi királyi főerdőtanácsos kép-

— Nem tartozom senkinek se magyarázattal.

— De nekem igen, mert hozzám esküje kötötte, s ha már ezt megszegte, legalább az okát akarom tudni. Talán nem szerettem eléggé? Hát nem bántam magával úgy, mint a legkényesebb virággal, melyet csak nézni szabad, de hozzányulni nem? Hát nem azért hagytam el ezt a helyet, hová életem legédesebb emlékei fűződnek, hogy a hírt, dicsőséget, melyet öt esztendő alatt szereztem, a maga lába elé rakjam? És ezek után még azt meri mondani, hogy nem tartozik felvilágosítással?

A nő nem felelt, de gyorsan hullámzó keble elárulta a bensejében egymással küzdő ellentétes érzelmeket.

A férfi észrevette a változást. Egész közel lépett hozzá, megfogta kezét s erősen a szemébe nézett.

— Nos, hát nem felel? Vagy nem volt igaz az a nagy szerelem, a mit mutatott? Talán ezek az édes ajkak is hazudták az esküt?

— Nem, nem! Ne rágalmazzon! Sohasem szeretett, ha ilyen gyanúsításokkal képes bemocskolni azokat a szép emlékeket!

A férfi elragadtatással vonta ajkához a picziny, hófehér kezét.

— Most elárulta magát! Ha nem szeretne, akkor félne az emlékek felidézésétől s nem igyekeznék azokat oly tisztán megőrizni szívében. Oh mondja, mondja, hogy még mindig szeret!

Az asszonyka egész testében remegett s alig hallhatóan suttozta:

— Én... a... férjemet... szeretem.

— Hazudik! Reszkető teste, hangja, könnyező szeme, mind, mind ellentmondanak állításának. Asszonyi hiúság, a mi érzelmei eltitkolására készíti. Maga szenved s ezt nekem néznie kell? Maga könnyezik s nem engedi, hogy azokat a drága cseppeket csókjaimmal száritsam fel, mint... egykor.

— Kérem... könyörgök... ne kínozzon tovább.

— Emlékezik-e még, mikor a réten mezei virágból koszorút kötött s azt e szavakkal adta nekem: «Én adom az első virágot a költőnek. Hozzon ez neki hírt, dicsőséget, nekem pedig örökké tartó szerelmet.» Aztán csókjaival árasztotta, könnyeivel áztatta a kis koszorút.

A nő ajka mosolyra nyílt, szemében lázas gyönyör ragyogott s átszellemülve sóhajtott:

— Ah! hogy emlékezem-e? De szép is volt!

— Ne tagadja, most már látom, érzem, hogy szeret! Mondja, hogy szeret, mondja, hogy most is úgy szeret, mint akkor...

Gyöngéden magához vonta a nőt, ki képtelen volt tovább küzdeni szerelme ellen s szeretetet sugárzó könnyes szemével egy darabig csak nézte, nézte az elhagyott férfit, majd hirtelen keblére borulva rebegette: szeretlek!...

viselték. Elküldte ezenkívül képviselőjét több város és uradalom, valamint a legtöbb vidéki egyesület.

Br. Tallián Béla elnök, megnyitó beszédében szívesen köszöntvén a megjelenteket, örömmel jelenti, hogy a kormány foglalkozik az erdőtörvény revíziójának kérdésével s reményét fejezi ki, hogy a törvényjavaslat egy jobb jövőnek biztosítékát fogja megalapozni. Meg van győződve, hogy a földmivelésügyi kormány az egyesület észrevételeit a legnagyobb szíveséggel fogja tárgyalni.

Bund Károly titkár jelentést tett a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett tevékenységről s kimagasló eseménynek jelzi a folyó év nyarán Ausztria több érdekes erdőségebe tett tanulmányi kirándulást, a mely szakszempontról rendkívül tanulságos volt. Az ausztriai tanulmányút sikere arra indítja az egyesületet, hogy más alkalommal is tervezzen külföldi kirándulást. A kormány az erdőtörvény revíziójával foglalkozván, az egyesület azzal a kéréssel fordult a földmivelésügyi kormányhoz, hogy a magyar erdészet jövőjére legközvetlenebbül kiható törvénytervezetet az egyesületnek oly időben küldje meg, a mikor még ahhoz az egyesületnek módjában áll érdemlegesen hozzászólni.

A «Horváth Sándor»-alapítvány 1913. évi ezer koronás jutalomdíját egyhangú határozattal *Kiss Ferencz* m. kir. főerdőtanácsos nyerte el, a ki az alföldi futóhomok-területek megkötése s általában az alföldi erdőgazdaság emelése körül szerzett kiváló érdemeket.

Az egyesület vagyona 1912. év végével 1.009,727 koronát tett ki.

Kegyeletes szavakkal emlékezett meg végül a titkári jelentés az egyesület egyik érdekes választmányi tagjának, *Sóltz Gyula* ny. miniszteri tanácsosnak elhunytáról.

A jelentés tudomásulvétele után *Borsiczky Ottó* erdőmérnök az ausztriai tanulmányutról tartott nagy érdeklődéssel hallgatott felolvasást, melyet vetített képekkel élenkített. Az előadásért a közgyűlés köszönetet szavazott.

Időközben az igazgatóválasztmány új tagjaira törént szavazások összeszámláltattak s annak eredménye alapján *Pirkner Ernő*, a szavazatszedő bizottság elnöke, jelentést tett arról, hogy az igazgatóválasztmányba beválasztottak *Darányi Ignác*, *Gesztes Lajos*, *Hering Samu*, *Kócsy János*, *Marosy Ferencz*, *Nagy Károly*, *Pécs Kálmán*, *Schmidt Ferencz*, *Vadas Jenő*, *Török Sándor* és *Schmidt Károly*.

Majd *Czillinger János* egyesületi segédtitkár előterjesztése alapján módosították az alapszabályok némely pontját, mire *Bund Károly* titkár az évi számadások megvizsgálásáról tett jelentést. Megállapították végül a költségvetést, mire a kisebb ügyek és az indítványok tárgyalására került sor.

Az indítványokkal kapcsolatban bemutatta a titkár az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» átiratát, melyben a szövetség a földmivelésügyi kormányhoz benyújtott s az erdészeti altisztek képesítésének és címének megváltoztatására irányuló kérvé-

nyének az Országos Erdészeti Egyesület részéről való támogatását kéri. A közgyűlés az átiratot az új erdőtörvényvel kapcsolatban leendő tárgyalás végett, az igazgatóválasztmánynak adta ki.

Ezután *br. Tallián Béla* elnök terjesztette elő az erdőmérnöki kar és az erdészeti altiszti személyzet egyenruhájának megváltoztatására vonatkozó javaslatát, a melyről lapunk más helyén emlékezünk meg.

A közgyűlés után társaslakoma volt, melyen számos felköszöntő hangzott el.

A serétes eső löképeségének megítélése.

Irta: *Schneider Árpád* főhadnagy.

Mindig csak lehető, az árral arányosat kívánjunk és hihetlent ígérő ajánlatnak, hangzatos reklámnak, — mely rendszerint nagyon kecsegtető, — soha fel ne üljünk, mert a ki mindent ígér, rendszerint semmit sem nyújt. Serétes puska beszerzését illetőleg ez a hivatásos vadásznak szól leginkább, kit korlátolt anyagi tehetőségénél fogva az ilyen *bedőlés* leginkább érint. Gavallér vadászszal ilyesmi nem esik meg, mert ő elsőrangú, czégnél vásárol; ezt tegye a hivatásos vadász is; olyan czéghöz forduljon, *melynek a neve maga garanczia*. Az elsőrangú czéghöz általánosságban a luxusár fogalma fűződik. Ez tévedés, mert ezek a czégek is szolgálnak a hivatásos vadász tehetőségéhez mért áruval; nem kecsegtetnek merész ajánlattal, de a mit adnak, az jó! Pár koronáért egy sem veszélyeztetési hírnevét!

*

De mit is kívánhatunk a serétes esőtől?

A németországi neudammi és halensei próbaállomások igazi germán alapossággal végzett kísérleteikkel ezt megállapították és a mely puska löképesége felülbírálsa végett hozzájuk kerül, arra igazságos paragrafusok várnak.

A mi viszonyainknak és *egyszerűségénél fogva a közhasználatnak* a neudammi megbírást tartom a leghelyesebbnek. Ennek a megállapítója a németek egyik legjelesebb szakembere, *Preuss Albert*.

A halensei megítélés bonyolultabb, hosszadalmasabb és egyedül ezért nem ajánlom, különben ugyanoda lyukad végeredményben.

Mindkettőnek alapja voltaképpen az angol megbírálás, a mely, habár nincsen is oly merev paragrafusba foglalva, mint a két német intézet elvei, de mégsem kevésbé szigorú. Angliában még mindig a *Greener Standard* járja, melyet *W. W. Greener*, a legjobb nevű angol puskaművesek egyike kísérletileg állapított meg, mint lehető és jogosan kívánhatót. Szerinte a 12-es öbnek, — Angliában majdnem kizárólag ezt használják és minden kísérlet erre vonatkozik, ha csak másként külön megnevezve nincs, — 42 grain* *Schultze* löporból és 1 1/8 oz 6-os angol serétből (2.55 mm.) álló töltéssel (ez kerekben 304 serétszem), a 40 yardra álló

* 1 yard = 91,439 cm. — 1 oz = 28,350 gramm. — 1 grain = 0,065 gramm (2/3 gramm).

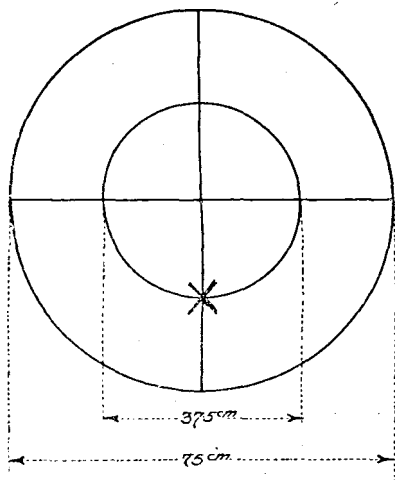
30 zollos körbe 215 serétet kell lőnie, a többi serét-szemnek pedig a külső, 6 láb átmérőjű körben kell lennie. Ez a német megítélés szerint kereken 71%-nak felelne meg.

És mivel éri el ezt az angol puskműves? csupán a choke borerál (olvasd: csok bor), a mely semmi más, mint egy hengeres cső szűkítése a torkolat előtt 3—4 cm.-rel s azután ismét hengeresen végződő furat. Évszázadok óta ez a serétes csőfurat egyedüli igazán értékes tökéletesítése, a choke bore, a melylyel a puskműves tényleg szabályozhatja a serétlövést, már a menyire ez a serétlövés sajátosságánál fogva egyáltalán lehetséges. A különböző choke rifled, drall rifled, stb. stb. mind — humbug!

Az angol ezrekbe kerülő puskától sem kíván többet és nincsen az az angol puskműves, a ki százalékban megállapított lökéességű puská szállítására vállalkozna. *Ő a legjobbat szállítja, a mit produkálni képes, de ennél többet nem ígér.* És az angol puská lövéséről híres mégis! Ez mutatja a szoliditást, mert egyik löszerrel így, a másikkal amúgy lő a serétes cső és az a *perzentuális lökéesség is, a melyre a kontinentális mester vállalkozik, csupán egy bizonyos löszerre szól.*

A neudammi megítélés.

Megállapítója, Preuss Albert, az elmélet mellett nem téveszti szeme elől a gyakorlatiasságot. 35 méter távorról (50 lépés), 75 cm. átmérőjű céltáblán állapítja meg a lökéességet. A 75 cm.-es körben még egy belső 37.5 cm.-es kör van. A célpont a belső körnek ×-tel jelölt pontjára veendő, mely esetben a lövésnek az egész 75 cm.-es körben kell feküdnie, azaz közepének a belső kör közepében; tehát már ezáltal számítva van a *Hochschussra*, mely serétes csőnél annyira kívánatos. Ennek, a gyakorlati tapasztalat szerint maximális mérete 10—15 cm.

1. ábra.

A löképből megállapítjuk a *takarást* (Deckung), a lövésről-lövésre való rendszerességet (*teljesen egyforma löképről szó sem lehet!*), — ez az ú. n. Regelmässigkeiten von Schuss zu Schuss, — a *sűrítést* (Verdichtung),

a *középső találati pont fekvését* (Lage des mittleren Treffpunktes) és az *átütőképességet* (Durchschlagesleistung).

A *takarás* százalékban nevezhető meg. Pl. 155 serétszem van a 75 cm.-es körben, a patronban pedig 236 serétszem volt; most egyszerű számítással állapítható meg, hogy hány százalékos a lökép.

$$(155 \times 100) : 236 = 65\%.$$

A *lövésről-lövésre való egyenletesség* megállapításához legalább 5 lövés teendő s a legjobb és legrosszabb löképek különbözete adja az eredményt. Úgy a neudammi, mint a halenseei próbaintézetek eljárása e tekintetben egyenlő.

A neudammi intézet valamennyi öböt, teljesítőképeessége szerint, a következőképpen osztályozza (3 1/2 mm.-es seréttel):

takarás:	lövésről-lövésre való egyenletesség:	bírálat:
45—49%	30—40*	elégséges
50—59%	20—30	jó
60—64%	15—20	nagyon jó
65—69%	15	kiváló
70% több		kiválónál jobb.

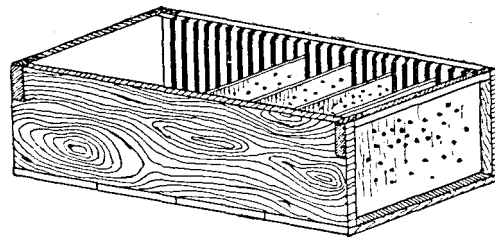
Apró serét kevesebb találati százalékkal lő, így pl. 2 1/2 mm.-es a 3 1/2 mm.-esnél 5—10%-kal rosszabban.

A sűrítést illetőleg 2.4—2.8 a normális, 4— nagyon jó, 2— erős. Ezt pedig úgy állapítjuk meg, hogy az egész 75 cm.-es körben foglalt találatok számát elosztjuk a belső, 37.5 cm.-es körben foglalt találatok számával.

A *középső találati pont fekvését* 20 m.-ről állapítják meg, mint mely távra még majdnem valamennyi serétszem a 75 cm.-es körben van. 6 cm.-es eltérés jelentéktelen, de 10. cm.-es a maximum. Ennél a megállapításnál előnyös egy olyan alakú irányzékot használni, minő golyópuskákön van, melyet gummiszalaggal erősítünk a csővekre. Ez egyszerűen pléhből is készíthető.

Az *átütőképességet* mindkét intézet szintén meg egyezően állapítja meg, 0.9 mm. vastag szalma kéregpapíron, melyek közül 3.5 mm.-es serét 33-at, 2.5 mm.-es 14-et üt át, 35 m.-ről löve.

Az *átütőképesség* a takarással szorosan kapcsolatos, egyiket a másik nélkül képzelni sem lehet.

2. ábra.

Általánosságban elterjedt az a téves nézet, hogy a kis öb élesebben (nagyobb kezdősebességgel) és kisebb

* Vagyis ilyen különbözetet mutat a legjobb és a legrosszabb lökép találó serétszemekben.

szórással lő, mint a nagyobb öb, pl. a 28-as és 24-es a 12-esnél. *Ez pedig alapos tévedés.* Különböző teljesen egyenlő körülmények mellett a kis öb teljes szórása ugyanakkora, mint a nagyé, azonban a takarása sokkal gyengébb, a mi érthető is, lévén a kis öbön kevesebb serét. Éppen ebből az okból kis öböl nem lehetni messzebbre, mint 12-essel, vagy 16-ossal és sportlövészek ezért használják a 12-es öböt. *Kiváló lövő természetesen kis öböl is gyönyörűen lehet, azonban evvel csupán saját egyéni kvalitását bizonyítja.* A hosszú csövű 28-as, mely oly hosszú hüvelyre van fúrva, melybe a 16-os hüvelytartalma fér, korcszülött, arról nem is beszélve, hogy komiszan rúg.

A puska szórása mindig a lövő ügyességéhez mért legyen és kevésbé gyakorolt lövő kezében jobb szolgálatot tesz a szóró, semmint a szűken hordó serétes cső. Ennek mértékéül a következő százalékos meghatározás szolgálhat (3·5 mm-es seréttel)

40—50%-kal lövő	gyenge puskásnak
50—60%-kal lövő	az átlagos puskásnak
60—65%-kal lövő	a jól lövőnek
65%-nál jobban lövő	a kiváló lövőnek.

Ez korántsem legyen szabály, csupán útmutatás, általános nézet.

Mindenkinek avval a szórással lövő puska felel meg legjobban, melylyel saját maga a legnagyobb találati százalékkal lő!

Az erdőőri szakiskolai szakvizsgák 1913. évi eredményéről.

I. Görgényszentimre.

A görgényszentimrei m. kir. erdőőri szakiskolánál az 1913. évben megtartott szakvizsgálat a m. kir. földművelésügyi miniszter úr által kinevezett bizottság előtt június hó 30-tól július hó 5-ig tartatott meg. A bizottság tagjai voltak: Gyöngyössi Béla m. kir. főerdőtanácsos, Szakmáry Ferencz erdőőri szakiskolai igazgató és Puksa Endre m. kir. segéderdőmérnök mint a vizgabizottságnak Pausinger Károly m. kir. főerdőmérnök akadályoztatása miatt behívott póttagja.

A szakvizsga letételére a II. évfolyamot végzett 21 tanuló jelentkezett; s az engedélyt arra valamennyi megnyervén, a szóbeli vizsgát megelőzőleg a következő három írásbeli feladatot oldották meg:

I. Feladat: Valamely völgyoldalban elterülő erdő-részlet levágásra van kitűzve. A hegyoldal hossza a völgy alsó részében 423 öl, a felső részében 317 öl, a vágásterület a völgyből a hegygerinczig mindenütt egyformán 180 öl széles.

Az erdő-részlet vágható korú faállománya 0·7 részben lúczyfenyő és 0·3 részben bükk. A kiszámlált törzseknek holdanként talált átlagos mennyisége 232 darab.

A bükk-próbatörzsnek köbtartalma 3·27 m.³, a lúczyfenyő-próbatörzsé 2·76 m.³ tömör faanyag.

Az erdőőr feladata tájékoztató számítást tenni arra nézve, vajjon a házilag kidolgozandó vágásterületről a völgybe közelítendő s a 8·7 km. távol fekvő rakodó

helyre fuvarozandó faanyag a négy téli hónap alatt (novembertől február végéig) való elszállíthatása céljából hány kétfogatú fuvar kell felfogadni: ha átlag havonként 4 hetet, heti 5 munkanapot, napjában kétszeri térést, egy fuvar telerhírását 13 q-val, a bükk fajsúlyát 0·92 és a lúczyfenyő fajsúlyát 0·68 részszel számítjuk?

II. Feladat. Leirandók a különféle gazdasági (üzem-) módok s az ezek keretében végzendő erdőművelési munkák.

III. Feladat. Melyek azok a törvényes rendelkezések és büntető intézkedések, a melyeknek az a céljuk, hogy hazánk erdőségeit az elpusztítás veszedelmétől megóvják?

E feladatok eredményének figyelembevételével s azt követő szóbeli feleletek alapján a megállapított osztályzatok a következőképp oszlottak meg:

kitűnően alkalmasnak találtatott	3 vizsgázó	(14%)
jól	11	(53%)
kielégítően	7	(33%)

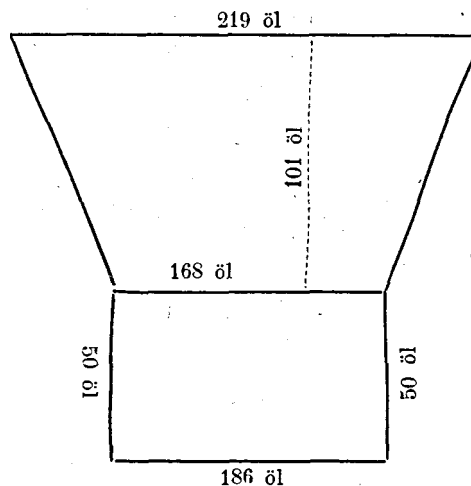
Ezek szerint a szakvizsgálati bizonyítvány mind a 21 végzett tanulónak kiadott.

II. Királyhalom.

A királyhalmi m. kir. erdőőri szakiskolánál az erdőőri szakvizsgák 1913. év július hó 1., 2., 3-án tartatott meg.

Írásbeli feladatul a következő három kérdés adott fel:

I. Kérdés. E vázlatrajzban kitüntetett oldalhosszúságokkal bíró vágásterület egy-egy holdján 250 m.³ bükkfa található, melyből 20% müfa, 30% hasábfa, 32% dorongfa, többi pedig galyfa. Mily értéket képvisel e vágás, ha müfáért 24 K, a hasábfaért 16 K, a dorongfaért 12 K, a galyfaért 8 K-t adtak a rakodóra szállítva; a szállítás pedig m.³-kint egyre-másra 1·20 K-ba került?

II. Kérdés. Miben áll a vadászat által adható mellékhasználat? Hogy értékesíthető az? Az értékesítési módok közül melyik a legegyszerűbb s legjövődelmesebb a birtokosra?

III. Kérdés. Leirandó az akácfa.

Az erdőőri szakvizsga letételére engedélyt a szakiskolát 1913. évben végzett 11 tanuló kért és nyert.

Az írásbeli és szóbeli vizsga eredménye: 6 «jól alkalmas» (55%) és 5 «kielégítően alkalmas» (45%).

III. Liptóújvár.

Az 1913. évi 8348/L A--3. számú földművelésügyi miniszteri rendelet alapján a liptóújvári m. kir. erdőőri szakiskolában az 1913. évi július hó 1-ső napján megtartott erdőőri szakvizsga alkalmával a szakvizsgabizottság, mely Benkő Rezső m. kir. főerdőtanácsos, szakiskolai igazgató elnöke alatt Vaitzik Emil m. kir. főerdőmérnök és Szaltzer Lajos m. kir. erdőmérnökből állott, a vizsgázóknak a következő írásbeli kérdéseket adta fel:

1. Beerdősítendő hármashálózathoz, 3 éves lúczyfenyő csemetével, 1,6 méter csemete távolság mellett, oly szabálytalan négyszögű terület, melynek átlója 125,6 öl s ennek megfelelő háromszögek egyikének a magassága 40 öl, a másiké pedig 25 öl.

Mennyibe fog kerülni közepszerű talajviszonyok között a terület beerdősítése, ha a beszerzett csemeték ára ezrenként 2 K 40 f.

A csemetéknek ezrenkénti kiültetésére szükséges kézi napszámot s annak árát a vizsgatevő saját tapasztalataiból állapítsa meg.

2. Valamely erdő évi vágásából kitermeltetett összesen 4600 m.³ fa, mely famennyiségből 36% szálfá, 44% rönkö s 20% tűzifa. Kérdés, mennyibe fog kerülni a vágás kidolgozása, hogyha egy köbméter szálfáért 3 K 40 fillért, egy köbméter rönköfáért 2 K 80 fillért és egy ürméter tűzifaért 2 K 50 fillért fizetünk?

3. Az apácza-rovar elterjedésének megakadályozása céljából miképpen kell gondozni az erdőket s elszaporodása esetén a rovar irtására, mely irtási módokat szokás alkalmazni?

A vizsgára bocsájtott 23 végzett szakiskolai tanuló közül 2 kitűnően, 9 jól és 12 kielégítő eredménnyel tette le a vizsgát.

IV. Vadászerdő.

A vadászerdői m. kir. erdőőri szakiskola II. éves tanulóival 1913. évi július hó 1-én és a következő napokon megtartott erdőőri szakvizsga írásbeli kérdései és vizsgaeredményei a következők:

Írásbeli dolgozatul a következő kérdések adtak fel.

1. Kérdés. Egy vágás területének alakja ferdény. A ferdény egyik párhuzamos oldala 429,08 m., a másik párhuzamos oldala 357,95 m., magassága 89,91 m.

Kérdés, hogy mennyibe kerül ezen vágás feldolgozása, ha a kat. holdankénti fatömeg 220 tömörköbméter s ennek 30% épületi fa, 50% hasábfá, 10% dorongfa és 10% galyfa s ha az épületi fa kidolgozásáért tömörköbméterenként 10 koronát, a hasábfáért ürköbméterenként 1 koronát, a dorongfáért ürköbméterenként 80 fillért s a galyfáért ürköbméterenként 60 fillért fizetünk.

Az erdő minőségéhez képest az átszámítási tényezők

a következők: hasábfánál 0,70, dorongfánál 0,50, galyfánál 0,40.

2. Kérdés. Mi a célja a gyéritésnek és a gyakorlatban mire kell figyelni a gyéritő vágás keresztülvite-lénél?

3. Kérdés. Röviden összefoglalva, mit foglal magában a rendszeres gazdasági terv?

A szakvizsga vizsgáló-bizottságának elnöke: Dömötör Tihamér kir. erdőfelügyelő volt, vizsgáló biztosok pedig: Balás Sándor vagyongazdálkodási erdőigazgató és Török Sándor m. kir. erdőtanácsos, szakiskolai igazgató; pót-biztosul pedig Illés Vidor m. kir. főerdőmérnök küldetett ki.

A szakvizsgánál Temes vármegye képviselőjében Ferenczy Sándor alispán vett részt.

Szakvizsgára bocsájtott összesen 18 tanuló, a kik közül: kitűnően alkalmasnak találtatott 6 egyén = 33,33%, jól alkalmasnak találtatott 9 egyén = 50%, kielégítően alkalmasnak találtatott 3 egyén = 16,67%.

*

Végeredményében tehát a múlt tanévben végzett 73 erdőőri szakiskolai tanuló a szakvizsgát letette, még pedig: 11 (15,1%) kitűnő, 35 (47,9%) jó és 27 (37%) kielégítő eredménnyel.

Ez a mindenesetre fényes és örvendetes siker nemcsak a növendékek szorgalmára, hanem a tanári kar-nak lelkiismeretes ügybuzgóságára is vall.

Gazdasági tanácsadó.

A méhek télen. A hideg, zord hónapokban, midőn a vegetáció szünetel, késő ősztől tavaszig a méhek lakásukra vannak utalva. Nincs miről hordaniok, másrészt kiröpülve a hidegben hamarosan megdermednének, elpusztulnának. Növényeredetű táplálékukat nyáron át gyűjtik s hordják össze a kaptárba nagy szorgalommal s mézzel teli éléstárukba összehúzóva telelnek. A télire való ételmet, mézet s kevés virágpórt (hímport, méhkenyér) a kaptár vagy a kas felső, a rö-pülő lyuktól legtávolabb eső, az ellenségtől legvéde-ettebb helyére raktározzák el úgy, hogy télen a legkönnyeb-ben hozzá férhessenek. A mézet, hogy a gyors meg-czukrosodástól megóvják, vékony viasz lemezzel pe-csételik be, zárják el légmentesen.

A méhek, a család nagyságához mérten, 4—6 lép-körben húzódnak össze lakásuk felső részében. A go-molyagba szorosan összehúzódtott méhek olyan gömb alakban telelnek, melynek felső része le van vágva, alul pedig hegyes. Tömött szőlőfűrt alakjához hason-líthatnók leginkább az összehúzódtott teelők méhek cso-móját. A méhek gomolyakba való összehúzódtásának mérvét a külső hőmérséklet irányítja. Nagy hidegben igen szorosan húzódnak össze, míg az idő enyhülésé-vel a méhek csomója is széjelebb húzódik.

Ha megfigyeljük a teelők méheket, azt fogjuk tapasztalni, hogy azok nem alszanak, nincsenek megder-medve. Hallgatózva csendes, lassú zúgást észlelhetünk

náluk; ha kissé megkopogtatjuk a kaptárt, felzúdulnak a méhek, bizonyosságul annak, hogy nincsenek tétlenségben, hanem ébren vannak. Magát a telelő méhek fűrtbe húzódtott csomóját tekintve meg, látjuk, hogy lassú s folytonos sürgésben vannak, a külsők a csomóban lévőekkel cserélik helyüket.

A telelés alatt a méhek táplálkoznak. A táplálkozás képesíti őket arra, hogy kellő meleget fejlesszenek, a kaptárban a szükséges meleget előállítsák, s ezáltal az egész családot a megdermedéstől, elpusztulástól megóvják. Főtáplálékuk a méz (szénhidrát). Csendben, nyugalomban aránylag kevés mézet fogyasztva várják a tavaszt.

Hogy méhcsaládjaink kiteleljenek a megfelelő lakáson, elégséges éllemen kívül legfőképen nyugalomra van szükségök. Nyugalom nélkül rosszul telelnek, sőt tönkre is mehetnek. Háborgatják méheinket az egerek, cziczikányok, harkályok stb., melyek ellen állandóan meg kell védelmeznünk családjainkat. Maga a méhés, ha körül néz méhesében, kerülje a zörgést, dobogást, általában csendben s óvatosan figyelje meg családjait.

Háborgatás alkalmával a méhek felzúdulnak, a telelő fűrt megbomlik. Egyes méhek a zaj okát kutatva elhagyják a telelő csomót és hamarosan megdermedve elpusztulnak. Másrészt a méhek azon hiszemből, hogy ütött végórájuk, menteni igyekeznek, a mi előttük a legértékesebb. Neki esnek a méznek, teli szívják magukat. Ennek többszöri ismétlődése folytán, minthogy fölös táplálékot vesznek magukhoz, beleikben idő előtt felgyülemlik a bélsár. A hideg miatt kiröpülni s beleik tartalmától megszabadulni nem tudnak, a mi előidézi a vérhas nevű betegséget.

Ha fent említett tényezőkön kívül a család anyja télen el nem pusztul, a méze meg nem cukrosodik, a hőmérséklet nem nagyon ingadozó, ha állandóan friss levegőhöz jut és a napfény folytonosan nem ingerli, kitelel a család, megéri a tavaszt, megindul a fiasítás és fokozott szorgalommal munkálkodnak.

Zimay Szilárd.

Különfélék.

Az egyenruháról. Az «Országos Erdészeti Egyesület» múlt évi december hó 16-án tartott közgyűlésén báró Tallián Béla elnök az indítványok tárgyalása során, az erdészeti tiszti és altiszti személyzet egyenruhájának megváltoztatására tett javaslatot, mert mint mondá, az ausztriai tanulmányúton sajnos látta, hogy a míg a magyar erdőbirtokosok és erdőtisztek sokféle színű és szabásu ruhában, addig az osztrákok mind izléses egyenruhában jelentek meg. Tudja, hogy a magyar ember nem rokonszenvez az egyenruhával, de azt is tudja, hogy az erdőtisztek és az erdőaltisztek nem is szeretik az egyenruhát, mert az erdőaltiszteké nem szép, az erdőaltiszteké pedig alkalmatlan. Pedig az egyenruhára szükség van, nem ugyan azért, mintha a

folytonosan való hordását tartaná czélszerűnek, hanem mivel egyes alkalmakkor illő abban megjelenni, hogy egy testület összetartozandóságát kifejezzék.

Az elnök beszélt ez ügyben a földművelésügyi miniszter úrral is, a kinek szintén az a nézete, hogy az erdészeti egyenruhának megváltoztatása szükséges. Javasolja tehát az elnök, hogy a közgyűlés küldjön ki egy bizottságot, a melynek feladata legyen a mai egyenruhának a modern kor igényeinek megfelelő megváltoztatására vonatkozó tervezetnek a földművelésügyi miniszter úr megbízottjával egyetértően való kidolgozására.

A közgyűlés a javaslatot nagy tetszéssel magáévá tette s a bizottságba az erdőbirtokosok részéről nemeskéri Kis Pál volt államtitkárt és Osztrouczky Géza nyug. főispánt, az erdőtiszték részéről: Téglás Károly, Csik Imre miniszteri tanácsosokat, Kiss Ferencz főerdőtanácsost és Borsiczky Ottó erdőmérnököt küldte ki.

Végre tehát kilátásunk lehet arra, hogy ez a mindenképen izléstelen, czélszerűtlen és alkalmatlan egyenruha eltűnik s helyét egy izléses és az igényeknek megfelelő ruhadarab fogja elfoglalni.

Az eddigi jelekből és magánúton folytatott tárgyalásokból már is arra következtethetünk, hogy tulajdonképpen nem is új *egyenruha* megállapításáról, mint inkább *egyforma* ruha viseléséről lesz szó. Erre már maga báró Tallián Béla elnök meg is adta az impulzust, a mennyiben az egyesület közgyűlésén egy általa tervezett csinos vadásruhában jelent meg. Ez a ruha kávébarna színű nadrágból és ugyanolyan színű egysor börgombbal gombolható rövid kabátból (zakkó) állott, sötétzöld, szintén börgombos mellénnyel s a kabát galérja és kihajtója ugyanebből a zöld szövetből volt készítve. Kijelentette azonban az elnök, hogy az általa tervezett ruhát (melyhez természetesen rövid és hosszú nadrág, valamint a mellénnyel azonos színű puha kalap is tartozik), ne tekintse a bizottság irányadónak s ettől teljesen függetlenül állapítsa meg az erdészeti személyzet által viselendő ruházatot, mert ő csak azon saját egyéni nézetének akart kifejezést adni, hogy milyennek gondolja ő az új ruházatot, de természetesen ő is alá veti magát a kiküldött bizottság által megállapítandó szabályzatnak.

A trónörökös 6000-ik szarvasa. Múlt évi december 3-án kezdődött a Duna melletti Orth és Eckartsau pagonyokban egy nagyobb udvari vadászat szarvasokra, a melyen Ferencz Ferdinánd főherczeg. trónörökös is részt vett. Az első hajtás délelőtt 10 órakor kezdődött s vasárnap lőtte meg a trónörökös Eckartsauban a 6000-ik szarvasát.

A német császár, trónörökösünk vadászatán. A Ferencz Ferdinánd trónörökös tulajdonát képező kono-pisti birtokon tartott udvari vadászatokra a német császár is meg volt hívva s október 24-én 1080 drb., október 25-én pedig több mint 1100 drb. fácánt lőtt. A két napig tartott udvari vadászaton 6400 drb. fácán esett.

Halálozás. *Illés László* m. kir. erdőmérnököt, az apatini m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó bezdáni m. kir. erdőgondnokság vezetőjét, december 8-án a kincstári erdőben átlőtt mellel halva találták.

Hoffmann Brunó m. kir. főerdőmérnök, a bustyához tartozó erdőhivatal kerületéhez tartozó técsői m. kir. erdőgondnokság vezetője, munkás életének 47-ik évében, hosszú és súlyos szenvedés után, december hó 23-án meghalt.

Baleseti segély. Varró Ferencz püspök uradalmi főerdőr m. évi augusztus hó 15-ikén szolgálatának teljesítése alkalmával társa által, ki őt az erdőben vad-disznónak nézte agyonlövetett. Az elhunyt az uradalom részéről az 1900. évi XIV. t. cz. 8. §-a alapján balesetre volt az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál biztosítva s így özvegye 1000 korona segélyben részesített.

Nyugdíjbiztosítás. Alföldy Mihály beregvármegyei körerdőszolga, Peti József a Kendeffy uradalom erdőre, Scheier János Eperjes városi erdőőr, ifj. Stoffa János és Taszarovics János Eperjes városi erdőszolgák az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál az 1912. évi VIII. t. czikkkel felállított nyugdíj csoportban munkaadók által nyugdíjra, aggkori ellátásra, balesetre és temetkezési segélyekre biztosítottak.

Faragó Béla cs. és kir. udvari szállító, magpergető gyáros — Zalaegerszeg, 1914. évi zsebnaptára megjelent s azt az érdeklődőknek a czég kívánatra készségeggel megküldi.

Időjelzés. A «Meteor» 1914. évi január hóra a következő időjelzést teszi közzé: 1914 január havának változási napjai: a 3—4-iki hideg esetleg havas; az 5-iki szeles, a 9-iki igen hideg; a 11-iki szeles hideg, a 12-iki száraz, a 14—15-iki enyhe csapadékos, a 19—20-iki viharos, a 22-iki szeles, a 25-iki pedig enyhe jelleggel.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter Sugár Károlyt, a központba beosztott m. kir. erdőtanácsost országos vadászati felügyelővé nevezte ki.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Egyed Miklós m. kir. főerdőmérnököt Kossóráról a budapesti m. kir. faraktárgondnoksághoz, Krause Dezső m. kir. erdőmérnököt pedig a budapesti m. kir. faraktárgondnokságtól Isaszegre (erdőgondnoknak).

A m. kir. földművelésügyi miniszter kirendelte Vági István m. kir. erdőmérnökgyakornokot a kolozsvári m. kir. állami erdőhivatal kerületéből a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdőmérnöki szakosztályának vegytani tanszékéhez a tanársegédi teendőket ellátására.

A vinkovcei kir. főerdőhivatal főnöke Szabó Lajos, Pánics Zsiván és Petroszky Miklós kir. erdőöröket főerdőrökké és Reiter Péter, Polimacz Mitó és Petkovics Lukács helyettes erdőöröket kir. erdőörökké nevezte ki, meghagyva őket a jelenlegi — szolgálati helyeiken.

A tótsóvári m. kir. erdőhivatal főnöke Orosz Illés, Oravesz Antal és Friesovszky Ede m. kir. erdőöröket m. kir. főerdőrökké, Graichmann Jenő m. kir. erdőört műszaki segédszolgálatra m. kir. erdőörre, Kovár Nándor havibéres m. kir. erdőört, Bodnár András és Forgács Elek I. oszt. m. kir. segéderdőöröket és Szavilla János I. oszt. m. kir. erdőlegényt védkerületi m. kir. erdőörökké, Gliga Miklós II. oszt. m. kir. erdőlegényt I. oszt. m. kir. erdőlegénynyé, Német János és Orosz Imre II. oszt. m. kir. segéderdőöröket és Hofmeister István napibérest II. oszt. m. kir. erdőlegényekké, Turmann Vilmos II. oszt. m. kir. segéderdőört és Borbély Andor II. oszt. m. kir. segéderdőört I. oszt. m. kir. segéderdőörre, Szuchár István, Baumann István, Munteán Miklós napibéreseket és Prokay Gyula magán uradalmi segédvadászt II. oszt. m. kir. segéderdőörökké nevezte ki, Székely János és Turó István m. kir. főerdőröket nyugalmába helyezte.

Turman Béla II. oszt. m. kir. erdőlegény szolgálatáról önként lemondott.

A gödöllői m. kir. erdőhivatal főnöke Szücs József, Varga András és Plecker Alfonz m. kir. erdőöröket m. kir. főerdőrökké, Papp István, Pintér Sándor és Király Sándor I. oszt. m. kir. erdőlegényeket és Schmuck József I. oszt. m. kir. segéderdőört m. kir. erdőörökké, Farkas József, Tálás Ferencz, Gutzul Tivadar és ifj. Papp Mihály, végzett szakiskolai növendékeket és szakvizsgázott erdőöröket II. oszt. m. kir. erdőlegényekké, Wizner Lajos szakvizsgázott és katonai kötelezettségének eleget tett erdőört II. oszt. m. kir. segéderdőörre, Szalai János, Gavra Alajos és Lehotzky Alajos II. oszt. m. kir. erdőlegényeket I. oszt. m. kir. erdőlegényekké, Rác József II. oszt. m. kir. segéderdőört és Maszlagi Géza II. oszt. m. kir. erdőlegényt pedig I. oszt. m. kir. segéderdőörökké nevezte ki.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölszemes reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

B. J. 1. A kazal súlytartalmát úgy tudjuk meg, hogy előbb köbtartalmát számítjuk ki. A kazalnál a köbtartalom következőképen számítandó ki:

Külön mérjük meg a törzs, és külön a hajazat nagyságát, és az előbbinél a négyoldalú hasáb, az utóbbinál a háromoldalú hasáb köbtartalmát számítjuk ki.

A törzsnél megmérjük (méterekben) a kazal magasságát a földtől a hajazatig, azután a törzs szélességét a magasság közepén, azután a törzs hosszúságát, szintén a törzs magasságának közepén. Ezen három méret szorzata megadja a törzs köbtartalmát. A hajazat köbtartalma úgy számítandó ki, hogy a hajazat szélességének méretét megszorozzuk a kazal hosszúsági méretével, az így kijött szorzatot pedig megszorozzuk a hajazat $\frac{1}{2}$ magassági méretével. A két végösszeg összeadva adja a kazal köbtartalmát.

Most már az a kérdés, hogy mennyit nyom egy köbméter széna? Erre nézve a tapasztalat az, hogy az függ a széna minőségétől, mert kóros széna kevesebbet nyom, mint a leveles vagy apró füves, függ a kazal nagyságától, mert nagy kazalban többet nyom, mint kicsiben (mert jobban összeülpedik), függ az összerakás idejétől, mert a régebben összerakott széna többet nyom (jobb megülpedvén), mint a kevés idővel azelőtt össze-

rakott széna, függ még a széna minőségétől, mert a réti széna többet nyom, mint a sásos.

A tapasztalat szerint egy köbméter széna nyom:

Összerakás után egy hónappal (a kazalnak természetesen sem legaljáról, sem tetejéről, hanem közepéről véve, mely az átlagnak legjobban megfelel) 60—90 kgr.-ot, teljes leülledés után nyom 110—120 kgr.-ot.

c. D. B.

2. Előfizetése 1914. évi június hó végéig rendezve van.

B. A. A levelében említett szembetegség, úgy látszik, már idültté vált, mert a szokásos szemgyógyszerek, melyeket a király-helmezi kir. állatorvos rendelt (a skatulyában levő fehérpor valószínűleg calomel és cukor, a kámforszagú szer pedig a Collirium adstring. lut. nevű szemvíz), hatástalanok maradtak. Leírása szerint a betegséget az állat tényleg a szállítás alkalmával használt fűrészporthól kapta, sőt ha ezt bizonyítani tudná, esetleg kártérítési igényt is támaszthatna a szállítóval szemben. A genyedést lehetséges, hogy a szemzugba került fűrészporrészecskék idézik elő, azért jó volna a szemhéjakat alaposan megnézni és jól kimosni, az sem lehetetlen, hogy tán egy szálfka került a szemhéjba. A genyedést, illetve a csipásodást megszünteti a hyperol, ebből egy grammos tablettát kell 60 gr. vízben feloldani (langyos, illetve meleg, de nem forró vízben) s azzal naponta többször mosogatni a szemet, sőt ha az állat túri, még borogatni is. A szembe pedig a fájdalom csillapítása céljából a következő szemcseppeket:

Rp. Tonogen supraren. Richter 2·0
Aqu. boricae 2 % 8·0
M. D. S. Szemcseppek.

A becsepegtetést napjában kétszer, reggel és este kell végezni. A langyos borogatásokat pedig minél többször. A borogatáshoz a hyperoldatot mindig meg kell melegíteni olyanformán, hogy az oldattal telt üvegcset meleg vízbe állítjuk, ezáltal megmelegszik az oldat a nélkül, hogy megváltoznék a töménysége.

Dr. Kukuljević József.

E. V. 1. A leírás szerint a betegség valószínűleg a csülök-közi bőr üszkös gyuladása lehet. Oka vagy az, hogy az állat kemény, száraz úton járt s valami kő törte fel a lábát, vagy pedig valami hegyes tárgyba lépett, esetleg a tarlón bökte fel valamilyen hegyes szalmaszál s aztán fertőző csirák jutottak a sebbe. A kezelés módja igen jó, de lehet erősebb szereket is alkalmazni. Így pl. a sebet kimosni lysoformoldattal s utána kilapcsolni. (Rp. Solut. argent. nitric. 5 % grm. 100.) Ezzel az oldattal be kell ecsetelni a genyedő helyeket és az ujjképleteket is. Utána szárító porral, pl. tannophennel, vagy galiciz és porrá-tört tölgyfakéreg keverékével, vagy zinkoxyddporral behinteni. Nagyon ügyelni kell arra, hogy az állat mindig száraz helyen álljon, nehogy az alomról piszok jusson a sebbe. Célyszerű volna az állat lábát bekötni egy háromszögletes kendővel. Az elhalt részeket jó lenne állatorvossal leoperáltatni, hogy üszkösödésbe ne menjenek át. Ha esetleg volnának még fel nem tört tályogok, azokat lenmaglisztból vagy burgonyából készült és melegen felrakott pépes borogatásokkal kell megpuhítani s ha feltörték, alaposan desinficiálni. A desinficiáláshoz azonban nem ajánlom a sublimátot, mert az higanykészítmény s azzal szemben a kérodzók igen érzékenyek. A lysoform is igen jó e célra.

Céljainak megfelelne Monostori Károly állatorvosi főiskolai nyug. tanár «Állategészségtana» 223 ábrával, az Athenaeum kiadása, továbbá a Köztelek Olcsó Könyvtárának füzetei (évente 5 kor.), ennek a kiadásában jelenik meg tőlem most újévre az összes ragadós állati betegségekre vonatkozó ismeretterjesztő mű «Védekezés a rag. állati betegségek ellen» czímen. Német nyelven pedig legjobban ajánlom «Das Buch vom gesunden und kranken Haustier» cz. művet, írta Dr. L. Steuert, 345 ábrával, Berlin Paul Parey kiadása.

2. Házinyulakat és baromfit a kir. gazdasági felügyelő útján szerezhet kedvezményes áron.

Dr. Kukuljević József.

3. Tessék a m. kir. méhészeti szaktanítóhoz — Kolozsvár — kérdést intézni, mert mi nem tudjuk.

L. V. 1. A szarkák és varjak mérgezése legezélszerűbben foszforkészítménnyel eszközölhető oly módon, hogy tavasszal a szarkák és varjak fészkelése idején tyúktojást vagy meddón maradt fűzén és fogolytojást, melynek tartalmát a tojásba fűt lyukon eltávolítottuk, s helyébe foszforkészítményt teszünk, réteken vetések szélén stb. elhelyezünk. A szarka és varju fészkelés idején úgyszólván állandóan rétek és vetéseken tartózkodik s itt napról-napra nagy területet kutat át eleség után. Ily módon vadászterületét ezektől az alkalmatlan rablóktól mihamar megtisztíthatja.

A téli mérgezés nem jár oly eredménnyel s mivel télvíz idején a varjak és szarkák nagy területről összesereglenek, úgy nem a saját területén tartózkodó károsítókat, hanem a máshonnan odaseregletteket pusztítja el s magamagának alig használ. A téli mérgezésnek e mellett meg van az a hátránya is, hogy a teljesen ártatlan, sőt hasznos csókákat, melyek ilyenkor a dög-helyet szintén felkeresik, szintén elpusztítja. Egyébként nem a kitett dögöt, hanem a dög környezetébe helyezett húsdarabokat s a dögre kent aludt vért szokás megmérgezni, maga a dög csak a kártékony szárnyaok és ragadozók odacsalogatására való. Csak varjut és szarkát szintén foszforkészítménnyel elkészített csalafatokkal, szőrmés ragadozókat strichninnel szokás mérgezni. Méregkészítmények H. Degener mérgegyárában, Swinemünde 34 a. kaphatók.

2. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

K. B. A hiúz és a farkas a nyúlmakogásra nagyon nehezen lesz cső elé kapható, mert ezek a nagy ragadozók csak kivételes esetben elégszenek meg ily kis prédával, annál is inkább, mert azokban a nagykiterjedésű erdőségekből, ahol ezek a ragadozók még otthonosak, nagyon kevés nyúl van. A jól utánzótt őz-sírást még inkább vezethetne eredményre, de ez is nagyon kétséges.

S. I. 1. A hiányzó lapot elküldtük. 2. A sorsjegyekre vonatkozólag lapunk múlt évi 24-ik számában megtalálja a feleletet.

H. K. A kérdésre vonatkozólag a vadászati törvény nem tartalmaz rendelkezést, azonban a törvényesen bevett keresztény vallásfelekezetek viszonyosságáról szóló 1868. évi LIII. t.-cz. 19. §-a kimondja, hogy vasárnapokon minden nyilvános és nem elkerülhetlenül szükséges munka felfüggesztendő. Úgyszintén bármely vallásfelekezetnek ünnepén a templom közelében mindaz mellőzendő, a mi az egyházi szertartást zavarhatná. A vallás szabad gyakorlatáról szóló 1879. évi XL. t.-cz. 52. §-a szerint pedig a ki a fentebb említett t.-cz. 19. §-ának az ünnep és vasárnapokra vonatkozó intézkedéseit megszegi, 200 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha tehát a vadászat a templomtól olyan távolságra történik, hogy sem a hajtók lármája, sem a fegyverdurrások a templomba be nem hallatszanak, s így az egyházi szertartást nem zavarják, ebben az esetben a vadászat akadálytalanul gyakorolható.

Önként értetik, hogy olyankor, a mikor a templomban egyházi szertartás nincs, a templomhoz egészen közel is lehet vadászni.

T. F. 1. A lapok megküldése iránt intézkedtünk.

2. Az állami, vármegyei és államvasúti alkalmazottak családi pótlékáról szóló 1912. évi XXXV. t.-cz. 2. §-a értelmében a kincstári erdészeti altisztek (erdőőrök, főerdőőrök), mint a kik a 2. §. második csoport 3. pontja alá (állami és vármegyei altisztek és szolgák) tartoznak, szintén részesülnek családi pótlékban és pedig a 6. §. értelmében egy gyermek után évi 100 K, két gyermek után évi 200 K, három vagy ennél több gyermek után évi 300 K családi pótlékban.

3. Az 50 fillért a lap javára bevételeztük.

U. J. Hirdetését — mint a lap előfizetőjének — háromszor díjmentesen közöljük.

P. R. 1. Gothard Sándor fegyver-atelierje, Herény, Szombathely mellett (Vas megye); Huzella M., Budapest (IV., Váci-utca 28); Dotzauer Károly, Budapest (IV., Kossuth Lajos-utca 17); Skaba és Plöckl, Budapest (IV., Váci-körút 33); Zubek Bertalan és Társa, Budapest (IV., Múzeum-körút 29).

2. A hiányzó lapot elküldtük.

I. E. Már számtalanszor olvashatta ezen a helyen, hogy az 1890. évi I. t.-cz. 25. §-a értelmében az erdőörök nem tartoznak utadót fizetni.

K. J. Az előfizetőknek álláskeresletre vonatkozó hirdeteit egyfolytában legfeljebb háromszor hozzuk. Ha többször kívánja a hirdetésnek egymásutáni közzétételét, úgy a többletért már meg kell a hirdetési díjakat fizetni. Hogy valaki negyedévi, félévi, vagy egy évi előfizető, az nem határoz. Ha a hirdetés eredményre nem vezet, úgy a következő negyedévben ismét háromszor hirdethet a lap előfizetője díjmentesen.

B. M. Ön — hivatkozással «Az Erdő» mult évi 22-ik számában N. S.-nek adott üzenetünkre — azt kéri, hogy adjunk már egyszer «a valóságnak megfelelő feleletet» arra a kérdésre, hogy a hatóságilag felesketett erdőörök hány fegyvert tarthatnak adómentesen, hogy egyszer már ez az ügy tisztázódjék. Ha ön «a valóságnak megfelelő feleletet» akar, akkor önnek se mondhatunk egyebet, mint azt, a mit N. S.-nek üzentünk, hogy tudniillik olvassa el «Az Erdő» 1912. évi 4-ik számában «A fegyveradóról» írt közleményünket; ott említést tettünk a közigazgatási bíróságnak ön által idézett határozatáról is, és megmondtuk azt is, hogy hogyan kell eljárni, ha a szolgálati fegyveren kívül tartott vadászfegyvert megadóztatták. Persze ha ön nem olvassa el azt a közleményt a mire N. S.-nél is és most önnél is utaltunk, akkor nem fog a valóságnak megfelelő képet nyerni az ügy állásáról és mibenlétéről.

F. E. D. «A szerelmes csók» című tárczája nem üti meg a közölhetőség mértékét.

G. F. A családi pótlékról szóló 1912. évi XXXV. t.-cz. 9. §-a értelmében méltánylást érdemlő körülmények fennforgása esetén és ha azt a vagyoni viszonyok is indokolják, családi pótlékot lehet engedélyezni olyan alkalmazotti részére is, a kinek ugyan nincsen a 3. szakaszban megkivánt feltételeknek megfelelő (altiszteknél 16 éven aluli) gyermeke, a ki azonban legalább két, vele közös háztartásban élő és saját jövedelemmel nem bíró családtagot (ide számítandó a feleség és altiszteknél a 16 éven felüli gyermek is) tart el keresményéből. Ilyen esetben két családtag után olyan összegű családi pótlékot lehet engedélyezni, mint egy gyermek után, három családtag után olyan összegűt, mint három vagy ennél több gyermek után.

Ön tehát a felesége és két 16 éven felüli gyermeke után kaphat évi 200 K családi pótlékot. Azonban a 10,397. eln./912. számú földművelésügyi miniszteri. körrendelet értelmében erre a családi pótlékra csak akkor lehet igénye, ha a 16 éven felüli gyermekei teljesen *munka- és keresetképtelenek*. Ha ez a feltétel csak egyik gyermekénél van meg, akkor a felesége és a munka- és keresetképtelen gyermeke után kaphat évi 100 K családi pótlékot. Ha azonban a gyermekek munkaképesek, úgy családi pótlékre nincs igénye.

M. I. A beküldött «Borzfogás» című czikk nem üti meg a közölhetőség mértékét. De különben sincs benne semmi érdekes, vagy különleges esemény.

Erdészi esetleg fővadászi állást keres 31 éves, nős, középiskolát s szakiskolát végzett, jelenleg fővadás területen erdészi állásban levő egyén, ki az erdőkezelés, fő- és apróvad tenyésztésében jártas, vadászatok rendezését érti, jó cserkésző. Beszél magyarul és tótul. Címe a szerkesztőségtől megtudható. (1.)

Erdész és vadászsegéd, ki jelenleg állás nélkül van, bármikori belépésre alkalmazást keres; 26 éves, erőteljes, nőtlen, anyanyelve német, erdei munkálatokban (szálerdőüzem) a fő- és apróvad tenyésztésében s a vadászatban jártas; teljesen megbízható. Címe: Unterreiner Jakob Lovrin (Torontál megye). (2.)

22 éves, nőtlen, az erdészeti és vadászati teendőkben jártas, jó sikerrel szakvizsgázott erdőőr, ki eddig mint erdőkezelőségi segéd volt alkalmazva, melyről több éves, jó bizonyítvánnyal rendelkezik, azonnali, vagy későbbi belépésre erdőőri, vagy vadászi állást keres. Címe a szerkesztőségnél megtudható. (3.)

Azonnali, vagy későbbi belépésre erdőőri állást keres, 27 éves, nőtlen, református, ép, erős testalkatú, különösen jól látó és halló, hat elemít végzett, megbízható, tisztességes magyar ember. Címe: Ifj. Kocsis József Hegyközszentimre (Bihar megye) (4.)

Csere. Hajlandó volnék jó, könnyű lippai főerdőhivatali, kincstári védkerületi állásomat egy apatini erdőhivatali kerületbeli olyan állással eleserélni, a hol gyermekeimet iskoláztatni tudnám. Leveleket Klinovszky Rezső — Garassa, u. p. Marosborsa címre kérek. (5.)

Erdészeti vagy fővadászi állást keres 32 éves, nős, osztrák szakiskolát végzett, erdészeti állásban levő egyén, a ki az erdészeti teendők minden ágában jártas, vadászatok rendezését érti, jó cserkésző. Beszél magyarul, németül, tótul. Címe a szerkesztőségnél megtudható. (7.)

HIRDETÉSEK

Kerestetik azonnali belépésre nős vadőr, pest-megyei vadászterületre, szerény igényű a ki már ezen minőségben alkalmazva volt. Pályázatokat Vadas Ferencz kasznár Pánd, Pest vármegye küldendő. (4. II. 2.)

Tüzifa eladás. 6351/1913. sz. A lugosi m. kir. erdőigazgatóság vasuti faraktáraiban mintegy 4050 ürm. hasáb és 5100 ürm. dorong tűzifa ürméterenkénti egységár mellett zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli alkutárgyaláson értékesítetik.

Az írásbeli zárt ajánlatok 1914. évi január hó 6-án délutáni 2 óráig nyújtandók be a lugosi erdőigazgatóságához, hol azok 7-én d. e. 9 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Erdészi esetleg fővadászi állást keres 24 éves, nős, középiskolát és erdőőri szakiskolát végzett, jól, alkalmasan szakvizsgázott egyén, ki jelenleg uradalomban erdőgondnokság vezetésével mint irodai erdőaltiszt van alkalmazva, ki az erdőkezelés minden ágában jártas, s a vadászat szakszerű kezelését érti. Beszél és ír magyarul. Címe a szerkesztőségnél megtudható. (6.)

Az eladási feltételek és az anyagoknak raktáronkénti mennyiségéről szóló kimutatás, nem különben az ajánlati ürlap és boríték alulírott erdőigazgatóságnál kaphatók.

Az ajánlatok tetszés szerinti választékra és mennyiségre tehetők.

Lugos, 1913. évi december hó 11-én.

(5.)

M. kir. erdőigazgatóság.

Termelt fenyőhaszonfa eladás. 130331/1913.

A mihályteleki erdőgondnokságban termelt 5915-74 m³ fenyőhaszonfa tizenhat eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Ajánlatok 1914. évi január hó 7-én déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál és január hó 8-án délelőtt 10 órakor fognak az erdőigazgatóság tanácstermében nyilvánosan felbontatni.

A faanyagok csoportosításának és a kikiáltási árak kimutatása, árverési feltételek, ajánlati ürlap és boríték a besztercebányai erdőigazgatóságnál szerezhetők be. Budapest, 1913. évi december hóban.

(6.)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Termelt fenyőörönkfa eladás. 130450. F. M. sz.

I/B—1. 1913. A lipitújvári m. kir. főerdőhivatal a kerületéhez tartozó szvarini, feketevégi és teplicskai m. kir. erdőgondnokságokban az 1913—1915. években a kincstár által termelt, illetve termelendő és az 1914—1916. években a lipitújvári fűrészházakodókra kiszállítandó lucz-, jegenyefenyő rönköfát fűrészbérlettel kapcsolatosan Lipitújvárott 1914. évi január hó 16-án délelőtt tíz (10) órakor nyilvános írásbeli versenytárgyalás útján értékesítés alá fogja bocsátani.

A szabályszerűen kiállított ajánlatok legkésőbb 1914. évi január hó 15-én délutáni 7 óráig nyújtandók be a lipitújvári m. kir. főerdőhivatalnál.

A kikiáltási árakra vonatkozó bővebb felvilágosítást a lipitújvári m. kir. főerdőhivatal ad, a hol az általános árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati ürlapok és borítékok is megtekinthetők és beszerezhetők.

Budapest, 1913. évi december hó.

(7.)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Nagyméltóságú gróf Serényi Béla putnoki uradalmában egy erdőőri állás van üresedésben, pályázhatnak kiszolgált csendőrök vagy katonai altisztek.

Az állást elnyerni óhajtók folyamodványukat legkésőbb január hó 15-ig nyujtsák be Máté Ferencz uradalmi erdőész czimére.

(9.)

Termelt fenyőhaszonfa eladás. 131030/1913.

A zólyomlipesei m. kir. erdőgondnokságban termelt 390 drb. fenyőszőlőkaró, 111 drb. fenyő erdei lécz, 2571 fm. fenyő erdei lécz és 13838-22 m³ egyéb fenyő épületi- és műszerfa huszonegy eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Ajánlatok legkésőbb 1914. évi január hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál és 1914. évi január hó 21-én délelőtt 10 órakor fognak az erdőigazgatóság tanácstermében nyilvánosan felbontatni.

Árverési feltételek, a faanyag csoportosítását és kikiáltási árait feltüntető kimutatás, ajánlati ürlap és boríték a besztercebányai erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1913. évi december hóban.

(8.)

M. kir. Földművelésügyi Miniszter.

Nadrágulyalevelet, hársfavirágot, tölgy mohát és tisztított taplót napi legmagasabb áron vesz Lévai Jenő gyógynövénykereskedő, Óbecse.

(1.X.8.)

Nyestfogó. Legegyszerűbb, mely a vadnak nem feltűnő, kisebb ledült fára pár perc alatt felszerelhető, 1 minta kicsinyben, nyestfogáshoz utasítás és 10 fogóhoz való felszerelési kellék 10 kor. Megrendelhető utánvétellel Kolozsi Ferencz hatósági erdőőrnél Gyergyóbékás, Csikmegye

(3.IV.3.)

Uri ruhának való
brünni posztót

legolcsóbb áron
Etzler és Dostal czégnél
Brünn, Schwedengasse 5/g.

a tanárok és állami tisztviselők egyesületeinek
szállítóinál lehet beszerezni.

A magánember sok pénzt takarít meg, ha a posztót közvetlenül a gyártelepről szerzi be. — Bármily áron eladott árú új és divatos. — A legkisebb mennyiség is szállítva lesz. Gazdag tartalmú minta csomag megtekintésre díjlanul és portómentesen szállítatik. (2.VII.7.)

HIRDETÉSEK felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, V., Alkotmány-u. 6.

DIANA FEGYVER ATELIER
Gothard Sándor
Herény, Szombathely mellett, Vas m.

Lerakat: **Budapest, VI., Váci-körút 61. sz.,** a Magyar Motor- és Gépgyár irodájában.

Használati fegyverek

120 korona ártól felfelé.

A kontinens legnagyobb luxusfegyver-raktára.

Saját szerkezet — saját minták!